

مرکز تحقیقات شورای نگهبان

نظرات استدلالی شورای نگهبان

عنوان

**طرح چگونگی تأمین عوارض شهرداری و
هزینه انشعاب‌های مدارس و مراکز آموزشی
و پرورشی احداث‌شده توسط خیران**

شماره مسلسل: ۱۳۹۲۰۰۵۷

تاریخ: ۱۳۹۲/۸/۱۸

مرکز تحقیقات شورای نگهبان

شناسنامه

عنوان:

نظرات استدلالی شورای نگهبان
طرح چگونگی تأمین عوارض شهرداری و هزینه
انشعاب‌های مدارس و مراکز آموزشی و پرورشی
احداث‌شده توسط خیابان

تدوین:

فهییم مصطفی‌زاده

ناظر علمی:

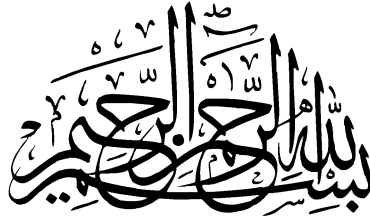
سلمان عمرانی

گروه تدوین

شماره مسلسل: ۱۳۹۲۰۰۵۷

تاریخ انتشار: ۱۳۹۲/۸/۱۸

مرکز تحقیقات شورای نگهبان

طرح چگونگی تأمین عوارض شهرداری و هزینه انشعاب‌های مدارس و مراکز آموزشی و پرورشی احداث‌شده توسط خیران

فهرست مطالب

مقدمه	۲
طرح چگونگی تأمین عوارض شهرداری و هزینه انشعاب‌های مدارس و مراکز آموزشی و پرورشی احداث‌شده توسط خیران	۳
مرحله اول	۳
نظر (مرحله اول) شورای نگهبان	۴
مرحله دوم	۵
نظر (نهایی) شورای نگهبان	۶

مقدمه

بر اساس اصل (۹۴) قانون اساسی جمهوری اسلامی ایران، کلیه مصوبات مجلس شورای اسلامی به وسیله شورای نگهبان از نظر انطباق با موازین اسلام و قانون اساسی مورد بررسی قرار می‌گیرد و در صورت مغایرت برای تجدیدنظر به مجلس بازگردانده می‌شود. همچنین به موجب اصل (۸۵) قانون اساسی مجلس شورای اسلامی می‌تواند تصویب اساسنامه‌های دولتی را به دولت واگذار کند که در این صورت اساسنامه‌های مصوب دولت می‌بایست به لحاظ انطباق با شرع و قانون اساسی به تأیید شورای نگهبان برسند. علاوه بر این به موجب اصل (۴) قانون اساسی، کلیه قوانین و مقررات مدنی، جزایی، مالی، اقتصادی، اداری، فرهنگی، نظامی، سیاسی و غیر اینها باید بر اساس موازین اسلامی باشد. این اصل بر اطلاق یا عموم همه اصول قانون اساسی و قوانین و مقررات دیگر حاکم است و تشخیص این امر بر عهده فقهای شورای نگهبان است. تفسیر قانون اساسی نیز به موجب اصل (۹۸) قانون اساسی بر عهده شورای نگهبان قرار گرفته است.

در راستای اجرای این اصول، کلیه مصوبات مجلس، اساسنامه‌های دولتی و استفساریه‌ها در جلسات شورای نگهبان مورد بررسی فقهی و حقوقی قرار گرفته و نظر نهایی شورا ابلاغ می‌گردد. با عنایت به تأکیدات رهبر معظم انقلاب اسلامی مبنی بر ضرورت اعلام مبانی و استدلالات شورای نگهبان، گروه تدوین مرکز تحقیقات، با همکاری اداره تدوین دفتر امور حقوقی شورای نگهبان، اقدام به استخراج استدلالات و مبانی نظری آراء این شورا نموده است. کارشناسان این مرکز، با مطالعه دقیق متن مذاکرات شورای نگهبان - که از سوی معاونت اجرایی ضبط و پیاده‌سازی می‌شود - استدلالات و ظرایف مورد نظر اعضاء را استخراج نموده، و با حفظ اصالت، آنها را در قالب یک متن علمی به جامعه حقوقی کشور ارائه می‌نمایند. یقیناً انتشار مبانی اظهارنظرهای شورای نگهبان، موجب آشنایی هرچه بیشتر جامعه علمی و نهادهای تقنینی و اجرایی کشور با فعالیت‌های این شورای حساس و تأثیرگذار شده و همچنین می‌تواند به عنوان متون درسی و پژوهشی در محافل دانشگاهی و حوزوی مورد استفاده قرار گیرد.

طرح چگونگی تأمین عوارض شهرداری و هزینه‌های مدارس و مراکز آموزشی و پرورشی احداث شده توسط خیران

مرحله اول

تاریخ مصوبه مجلس شورای اسلامی: ۱۳۹۱/۸/۳

تاریخ بررسی در شورای نگهبان: ۱۳۹۱/۸/۱۰

ماده واحده- از ابتدای سال ۱۳۹۲، عوارض شهرداری‌ها و تمام هزینه‌های مربوط به حق انشعاب آب، برق، گاز و فاضلاب کلیه مدارس و مراکز آموزشی و پرورشی وزارت آموزش و پرورش که حداقل سی درصد (۳۰٪) هزینه ساخت آن با تأیید سازمان نوسازی، توسعه و تجهیز مدارس کشور یا ادارات کل نوسازی مدارس استان‌ها و مجامع خیران مدرسه‌ساز توسط خیران مدرسه‌ساز تأمین می‌شود، از محل اعتبارات پیش‌بینی شده در قوانین بودجه سالانه برای وزارت آموزش و پرورش پرداخت می‌شود.

تبصره- وزارتخانه‌های «نیرو» و «نفت» موظفند انشعاب‌های مربوط را متناسب با شرایط اقلیمی هر منطقه در مدارس مناطق مذکور برقرار نمایند.

الف- دیدگاه مغایرت

- با توجه به اینکه در حال حاضر، عوارض شهرداری و هزینه‌های مربوط به حق انشعاب آب، برق، گاز و فاضلاب مراکز آموزشی احداث شده توسط خیران، توسط خود آنها پرداخت می‌شود و دولت مبلغی برای آن پرداخت نمی‌کند، معاف کردن این مراکز آموزشی و پرورشی از پرداخت عوارض و هزینه‌های فوق، برای دولت بار مالی ایجاد می‌کند. با توجه به اینکه مصوبه مزبور در قالب طرح ارائه شده است و از آنجا که محل تأمین هزینه‌های مزبور مشخص نیست، لذا این مصوبه، مغایر اصل ۷۵ قانون اساسی است که مقرر داشته طرح‌های قانونی که منجر به افزایش هزینه عمومی می‌شود، در صورتی قابل طرح است که محل تأمین این هزینه‌های جدید در طرح

قانونی نمایندگان مشخص شده باشد. صرف اشاره کلی به قوانین بودجه سنواتی برای تأمین بار مالی این مصوبه نیز تعیین محل تأمین هزینه محسوب نمی‌شود و لذا رافع ایراد اصل ۷۵ نیست.

- از آنجا که طبق اصل ۵۲ قانون اساسی، تهیه بودجه سالیانه کل کشور در صلاحیت دولت است و ذیل این ماده واحده، دولت را ملزم کرده تا منابع مورد نیاز این طرح را در بودجه سالانه برای آموزش و پرورش پیش‌بینی کند، لذا الزام دولت به اینکه در لایحه آینده بودجه به گونه‌ای مشخص عمل نماید، مغایر صلاحیت مقرر شده برای دولت در اصل مزبور است.

ب- دیدگاه عدم مغایرت

- از آنجا که در ماده واحده مزبور مقرر شده است که عوارض شهرداری و هزینه‌های حق انشعاب آب، برق و... مراکز آموزشی احداث شده توسط خیران از محل اعتبارات پیش‌بینی شده در قوانین بودجه سالانه برای وزارت آموزش و پرورش پرداخت می‌شود، به نوعی محل تأمین این هزینه‌ها توسط قانون بودجه که هر سال تهیه می‌شود، پیش‌بینی شده است. لذا این ماده مغایرتی با اصل ۷۵ قانون اساسی ندارد.

ج- دیدگاه ابهام

- نظری ابراز نشد.

د- تصمیم شورا

- ماده واحده مغایر اصل (۵۲) قانون اساسی شناخته شد.

- ماده واحده مغایر اصل (۷۵) قانون اساسی شناخته شد.

نظر (مرحله اول) شورای نگهبان^۱

مصوبه مزبور مغایر اصول ۵۲ و ۷۵ قانون اساسی شناخته شد.

۱. مندرج در نامه شماره ۹۱/۳۰/۴۸۶۶۷ مورخ ۹۱/۸/۲۴ شورای نگهبان، خطاب به رئیس مجلس شورای اسلامی.

مرحله دوم

تاریخ مصوبه مجلس شورای اسلامی: ۱۳۹۱/۹/۲۹

تاریخ بررسی در شورای نگهبان: ۱۳۹۱/۱۰/۱۲

ماده واحده- دولت می‌تواند از ابتدای سال ۱۳۹۲ عوارض شهرداری‌ها و تمام هزینه‌های مربوط به حق انشعاب آب، برق، گاز و فاضلاب کلیه مدارس و مراکز آموزشی و پرورشی وزارت آموزش و پرورش که حداقل سی درصد (۳۰٪) هزینه ساخت آن با تأیید سازمان نوسازی، توسعه و تجهیز مدارس کشور یا ادارات کل نوسازی مدارس استان‌ها و مجامع خیران مدرسه ساز توسط خیران مدرسه ساز تأمین می‌شود را در ردیف خاصی که به همین منظور در لوائح بودجه سالانه به ردیف‌های هزینه‌ای وزارت آموزش و پرورش اضافه می‌شود، پیش‌بینی نماید.

تبصره- وزارتخانه‌های «نیرو» و «نفت» موظفند انشعاب‌های مربوط را متناسب با شرایط اقلیمی هر منطقه در مدارس مناطق مذکور برقرار نمایند.

الف- دیدگاه مغایرت

- نظری ابراز نشد.

ب- دیدگاه عدم مغایرت

- با توجه به اینکه صدر ماده برای دولت، در خصوص معاف کردن مراکز آموزشی و پرورشی مذکور از هزینه‌های مزبور، اختیار قائل شده است و همچنین با توجه به اینکه عبارت «ردیف خاصی که به همین منظور در لوائح بودجه سالانه به ردیف‌های هزینه‌ای وزارت آموزش و پرورش اضافه می‌شود» به ذیل این ماده اضافه شده است و محل تأمین بار مالی را پیش‌بینی کرده است، ایرادات سابق شورا در خصوص مغایرت با اصول ۵۲ و ۷۵ قانون اساسی مرتفع شده و این ماده با ایرادی مواجه نیست.

ج- دیدگاه ابهام

- نظری ابراز نشد.

د- تصمیم شورا

- ماده مزبور، مغایر با موازین شرع و قانون اساسی شناخته نشد.

نظر (نهایی) شورای نگهبان^۱

مصوبه مزبور، با توجه به اصلاحات به عمل آمده مغایر با موازین شرع و قانون اساسی شناخته نشد.

۱. مندرج در نامه شماره ۹۱/۳۰/۴۹۰۴۸ مورخ ۱۳۹۱/۱۰/۱۲ شورای نگهبان، خطاب به رئیس مجلس شورای اسلامی.

امام خمینی (ره):

وازشورای محترم نکهبان می خواهم و توصیه می کنم، چه در نسل حاضر و چه در نسل های آینده که با کمال دقت و قدرت و طایف اسلامی و ملی خود را با افت و تحت تاثیر هیچ قدرتی واقع نشوند و از قوانین مخالف با شرع مطهر و قانون اساسی بدون هیچ ملاحظه ای جلوگیری نمایند.

(صحیفه امام، ج ۲۱، ص ۴۲۲)

مرکز تحقیقات شورای نگهبان

آدرس: تهران، خیابان شهید سپهبد
قرنی، کوچه خسرو، پلاک ۱۲
صندوق پستی: ۱۴۶۳ - ۱۳۱۴۵
تلفکس: ۰۲۱ - ۸۸۳۲۵۰۴۵
info@shora-rc.ir
www.shora-rc.ir